СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 8. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го СІЧНЯ 1951. No. 8. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 11, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ЗА РЕОРГАНІЗАЦІЮ КОНҐРЕСОВИХ ОКРУГ

Вашинґтон, 9 січня. — Президент Труман візвав Конґрес приноровитися точніше до закону і поділити стейти на виборчі конґресові округи в такий спосіб, щоб вони були рівними щодо населення. Він подав думку, щоб пересічні виборчі конґресові округи обіймали 350,000 населення з такою застогою, що в поодиноких округах може бути на 50,000 людей більше або менше. У практиці це вийде, що виборчі округи будуть мати 300,000 до 400,000 населення. Це стане в пригоді стейтовим леґіслятурам при викроюванні округ. Президент звернув увагу Конґресу, що теперішні округи виказують велику нерівномірність, бо серед них є такі, які мають менше ніж 175,000, а інші мають понад 900,000 жителів. На підставі перепису населення з 1950 р. яких 50 конґресменів заступало 250,000 мешканців, а інших 50 представляли по 450,000 або й більше. Президент прохає Конґрес зайнятися реорганізацією округ не пізніше як на весну 1952 р., так, щоб бути готовим до конґресових виборів того року.

АМЕРИКА ПОСТАЧАЄ АМУНІЦІЮ Й ЗБРОЮ НА ФОРМОЗУ

Вашинґтон. — Злучені Держави знову посилають зброю й амуніцію китайським націоналістам, які примістилися на Формозі, щоб посилити їхню воєнну готовість. Постачання воєнних матеріялів націоналістам було стримане в початках американської інтервенції в Кореї, щоб не дратувати комуністичний уряд, який тоді не вступив був у війну. Коли китайські комуністи вмішалися у корейську війну і не хочуть заперестати її навіть на зазив Об'єднаних Націй, американський уряд почав висилати на Формозу зброю й амуніцію, щоб зробити справжню твердиню з цього острова для оборони проти комуністичного наїзду. Подробиць з постачання матеріялів досі не виявлено. Приватною дорогою звісно, що одна посилка амуніції вартувала $10,000,000.

ІТАЛІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР БУДЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З АЧЕСОНОМ

Вашинґтон. — Італійський амбасадор Альберто Таркіяні і секретар стейту Дін Ачесон мають незабаром зустрінутися на конференції для обговорення міжнародного положення, у якому обидві країни мають життєвий інтерес. Таркіяні повернувся недавно з відвідин Риму, де відбув конференції зі своїм урядом для взаємного освідомлення.

ГУБ. ДРІСКОЛ ЗА ПОВНУ МОБІЛІЗАЦІЮ ЗДА І АЛІЯНТІВ

Трентон, Н. Дж. — Губернатор стейту Ню Джерзі, Алфред Е. Дріскол, у своїй промові при відкритті стейтової леґіслятури, заявив, що тільки тотальна мобілізація Злучених Держав і їх „волелюбних аліянтів" може бути вистачальною в теперішним стані необхідности, не зважаючи на те, що федеральний уряд так пізно признав цей стан. Він заявився проти ізоляції Америки, бо „ніхто не може бути цілковито вільний, як довго всі не будуть вільними".

Сенатор Тефт заявляє готовість до співпраці в закордонній політиці

Вашинґтон, 9 січня. — Головний республіканський провідник у Конґресі, сен. Роберт А. Тефт, заявив у промові в Пресовім Клюбі, що він готовий приєднатися до президента Трумана у його підготові до коаліційної закордонної політики. „Я буду готовий засісти з президентом Злучених Держав або з кимнебудь іншим з партії більшости і пробувати випрацювати програму, яка прикувала б однодушну й постійну підтримку населення Злучених Держав". Склавши оцю заяву, сен. Тефт не дав до неї вияснень в Пресовім Клюбі. Він тільки додав, що на кожний випадок Америка повинна якстій приготовитися на десятьрічний воєнний стан, навіть коли б Росія не починала більшої війни і хоч це вимагало б загальної жертви населення.

Він ще сказав, що треба скласти жертву у висоті 15 до 25 біліонів долярів річно в формі нових податків і то з кишень поодиноких осіб. Він теж відпекався від „дефітизму" й „ізоляціонізму", як це приписують йому його критики після його промови в сенаті. У своїй промові він заявився за негайний дозвіл Чіянґ-Кай-Шекові вирушити проти китайських комуністів і відречися військової політики Од'єднаних Націй.

СТАССЕН ПЕРЕДБАЧУЄ ПЕРЕВОРОТ В РОСІЇ НА ВИПАДОК ВІЙНИ

Ню Йорк. — Гаролд Стассен, президент університету Пенсилвенія, повернувши літаком до майдану Айлдельвайлд з подорожи довкруги світу, признав, що справді існує велика небезпека війни, одначе тепер є кращі вигляди на мир ніж коли небудь упродовж останніх трьох років.

Стассен подорожував п'ять т и ж н і в, переїхавши 34,000 миль. Він мав побачення з ген. МекАртуром і з премієрами Японії, Сіяму, Індонезії, Індії, Пакістану, Держави Ізраїля і Південної Афрнки. Крім того розмовляв з американськими амбасадорами і на підставі таких розмов виробив собі таке поняття: 1. Цілий світ прийшов до освідомлення, що комунізм є найгіршою формою імперіялізму; 2. народи в цілому світі, включаючи й ті народи які живуть за Залізною Заслоною, хочуть миру і волі і що Кремль стоїть перед „контр-революцією", в якій візьме участь сама Червона Армія, якщо Кремль почне аґресивну війну. Оцей страх перед контр-революцією є найважливішим чинником для відстрашення Совєтів від війни; 3. Америка й інші вільні народи озброюються і тому заповнюють пусті прогалини, які досі існували в світі. — Про контр-революцію за Залізною Заслоною Стасен довідався від людей, які втікають з-під Совєтів і від осіб, які мають зв'язки з людьми в Совєтах. Стасен заповідає звіт зі своєї подорожі впродовж десяти днів.

ЕВРОПА ЗАСПОКОЄНА ПОСЛАННЯМ ПРЕЗ. ТРУМАНА

Париж, 10 січня. — Послання президента Трумана до Конґресу, в якому він утотожнює оборону Европи з обороною Америки, викликало велике вдовілля та помітне заспокоєння в европейських країнах, головно після недавніх критичних виступів колишнього президента Гувера та сенатора Тефта. Це не залишиться без впливу на настрої европейських народів та їх дальшу оборонну підготовку.

ПОЧАЛИСЬ АМЕРИКАНСЬКО-ІТАЛІЙСЬКІ РОЗМОВИ В СПРАВІ ОЗБРОЄННЯ

Рим, 10. січня. — Вчора тут почалися американсько-італійські розмови в справі здійснення програми італійського о з б р о є н н я, яка передбачує з одного боку відповідну американську допомогу, а з другого боку розбудову самої італійської зброєневої індустрії для запотребування оборони країни в рямках Атлантійського Пакту. З обидвох боків висловлюється переконання, що ці наради швидко закінчаться бажаним результатом та що Італія в скорому часі почне здійснювати свою військову програму по лінії загальних оборонних потреб. Вже тепер робиться пляни та відповідну підготовку для достосування до цих потреб цілого господарства. Стверджується, що наради відбуваються в „приязній атмосфері". В половині цього місяця приїде до Риму ген. Айзенгавер, щоб провірити італійські оборонні можливості і потреби.

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР ЗАПЕВНЯЄ ФРАНЦІЮ

Париж, 10 січня. — Ген. Двайт Айзенгавер, головний командант аліянтських збройних сил в Европі, запевнив вчора французького президента Вінсента Оріола, що Злучені Держави готові „зробити все можливе" для запевнення ефективної оборони всіх країн Атлантійського Пакту. Не згадуючи про останні домагання Республіканської партії в справі обмеження американського військового заанґажування в Европі, ген. Айзенгавер дав виразно до зрозуміння, що американський уряд готовий поставити европейським країнам до розпорядження не тільки відповідну допомогу в озброєнні, але й вислати відповідні військові сили, щоб допомогти европейським народам в обороні на випадок аґресії.

● „Злучені Держави перемінили Аляску в сухопутню авіоматку проти Совєтського Союзу" — твердить совєтська публіцистика, остерігаючи своє населення.

● Американський суд в Німеччині засудив на довголітні кари ув'язнення трьох німців, яким доказано вину шпигунства в користь Чехословаччини.

ПАННА БЕНТЛІ СВІДКОМ ПРОТИ РЕМІНҐТОНА

Ню Йорк. — Мисс Елизабет Бентлі заявила в федеральнім суді, що її сумління спонукало її залишити підземну працю для комуністів і виявити федеральному урядові затії Вилйема В. Ремінґтона і інших працівників федерального уряду, які використували своє становище для передавання урядових тайн комуністам. Ремінґтон був урядовцем в департаменті торгівлі підчас війни, а панна Бентлі була посередницою між невірними урядовцями і комуністичними агентами. В о н а розкаялася і сама виявила свої затії федеральному Слідчому Бюрові, а Ремінґтон заперечив під присягою, що він не був комуністом і не мав нічого до діла з комуністами. Саме за таку кривоприсягу він станув тепер перед федеральним судом. Панна Бентлі ствердила у своїм зізнанні, що Ремінґтон п л а т и в членські вкладки до партії і передавав через неї матеріяли для російських шпигів. Бентлі, у порозумінні з Еф Бі Ай, слідкувала за діяльністю совєтського аґента Анатоля Б. Ґромова, який перебрав свою службу після відїзду до Росії Якова Ґолоса в 1943 р. Вона працювала тоді в бюрі Юнайтед Стейтс Шипінґ Сервис, через яке пересилано пакунки до Росії від 1941 р. Вона діставала місячно по $800 платні. — У суді федеральний прокуратор робить приготування до покінчення переслухання свідків проти Ремінґтона, а тоді прийде час на переслухання свідків оборони.

НЕРІШУЧІСТЬ В НАРАДАХ ЩОДО СТВОРЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ

Бонн, Німеччина, 10 січня. — Представники західних аліянтів почали тут вчора наради зі західно-німецькими генералами в справі принципово вирішеного вже створення західно-німецької армії, що мала б бути включена в оборонні сили Заходу. Наради почалися в атмосфері взаємної цікавости, але й нерішучости. Німці хотіли б знати далекойдучість аліянтських плянів, а аліянти провірюють німецькі можливості і заходи для створення армії. З жадного боку не дається вичерпуючої відповіді. Ця нерішучість першого засідання створеного аліянтськими високими комісаріятами військового комітету відповідає загальному наставленні в цій справі в Західній Німеччині, де принагідні анкети виявлять, що як не більшість то щонайменше велика частина німецького населення не ставиться з ентузіязмом до проблеми ремілітаризації та найрадше воліла б задержати невтральність в цьому черговому світовому спорі. Проте, в аліянтських колах не скривається оптимізму, що військовому комітетові пощастить вже в найближчих трьох місяцях знайти відповідну розв'язку, що була б задовільна для всіх та відповідала б потребам і вимогам теперішнього положення.

НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ АМНЕСТІЇ ДЛЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ

Франкфурт, 10. січня. — Німецький парляментарний комітет під проводом заступника президента Бундестаґу, д-ра Шміда, відвідав вчора американського комісара Джана Мек Клоя та інтерв'енював в справі амнестії для 13 німецьких воєнних злочинців, засуджених на кару смерти за вбивства американських полонених та інші подібні злочини. Німці мотивують своє домагання давним часом та зміненими обставинами. Рівночасно в Німеччині відбуваються демонстрації. На німецьке домагання щодо „привернення чести німецькому воякові", Мек Клой відповів, що він не знає будь-якого чесного німецького вояка, який ту честь втратив би. З поінформованих кол рівночасно стверджується, що американці воліли б взагалі зрезиґнувати з німецької співпраці, ніж вони мали б здобути її толеранцією злочинів.

СУВОРІ ПОДАТКИ БУДУТЬ ПРИДУМАНІ НЕЗАБАРОМ

Вашинґтон. — Всі признаки вказують, що цьогорічний податковий закон буде готовий коло 1 липня і що він буде далеко дошкульніший ніж усі, які досі існували або які ухвалено в 1950 р. Комісія засобів і способів має бути готова з пляном уже 1 лютого, а після того почнуться дискусії над його ухваленням. Щоб добитися введення нового податкового закону, президент Труман відновив особисту приязнь з сенатором Гері Ф. Бирдом, пишучи лист до нього, як одного з провідних південних сенаторів, що досі стояли в опозиції до внутрішньої політики Трумана. Бирд оприлюднив лист негайно, а це вказує на зворот у його наставленні до Трумана серед новостворених відносин. Бирд недавно заявив, що він підтримає Трумана вчасі кризи. Сен. Бирд вийшов з пред'явленням, щоб накласти податки на продавані товари і так добути найменше сім біліонів долярів крім податків уже ухвалених в попереднім Конґресі у висоті коло вісім біліонів.

В АМЕРИЦІ

● Травелерс Ейд Сосаєті, яка займається допомогою для подорожних, почала збірку фонду на свою працю. Головою кампанії назначення Джан Дж. Шварц. — Головою подібної кампанії для університету Колумбія назначений ген. Вилйем Донован.

● Університет Принстон закупив від фундації Ракефелера 800 акрів землі на уладження дослідчого центра імени Форрестела для дослідів над ракетовими рухами. Ціна на землю виносить $1,500,000, одначе на ній є побудовані дві лябораторії.

● Стримано обов'язковий побір рекрутів до повітряних сил в Ню Йорку на 10 днів, щоб дати нагоду добровольцям зголовитися до служби. Округа Ню Йорку дістала 2,009 зголошень впродовж п'яти днів до летунства.

● Конґресменів стерегла Тайна Служба на рівні з президентом під час промови президента в Конґресі в понеділок. Деякі нові конґресмени мусіли піддатися допитові тайних агентів.

ЛІҐА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАКЛИКАЄ ДО СПІВПРАЦІ

Ню Йорк, 10 січня. — Беручи до уваги змінені українські обставини, головно поважну кількість новоприбулої молоді та вже створення або ще створення цілого ряду нових організацій молоді, широко відома зі своєї громадської, організаційної, культурної і товариської активности Ліґа Української Молоді Північної Америки, що охоплює ввесь свідомий і а к т и в н и й елемент з-поміж народженої тут д р у г о ї і вже т р е т ь о ї української генерації, знову перебрала ініціятиву в намаганні сконсолідувати організаційно всю українську молодь та її організації на американському терені та включити її в наш загальний громадський процес. В тій цілі вже в найближчий понеділок, 15-го січня, в год. 8:15 ввечорі в приміщеннях УМСА при 23-ій стріті і 7-мій евеню відбудуться наради Метрополітального Комітету цеї молоді, на які запрошується по двох представників всіх організацій молоді метрополітальної округи. Галина Слободян, окружний організатор Ліґи, запрошує на ці н а р а д и зокрема представників н а ш о ї новоприбулої молоді, що вже створила свої організації. „Ми, що народились або що від довшого часу перебуваємо в Злучених Державах — говориться в закликy — відчуваємо, що ви, друзі, які тількищо прибули, потребуєте нас, як і ми потребуємо вас. Приступаючи до Комітету Української Молоді Метрополітальної Округи та до Ліґи Української Молоді Північної Америки, ми можемо краще познайомитися та спільно довершити більших діл і добитись кращих успіхів та приготовити сміливіші пляни на біжучий рік". — Метрополітальний Комітет в Ню Йорку — це ця сама організація, що впродовж останніх років дала неперевершені культурні імпрези під багатомовною назвою „Гомону України". Треба сподіватися, що організації новоприбулої молоді щиро відгукнуться на шляхетну і так корисну ініціятиву Метрополітального Комітету.

ВОРОГ КОНЦЕНТРУЄ СИЛИ ДО НОВОГО НАСТУПУ В КОРЕЇ

ЗНОВУ БОЇ НА ФРОНТІ. — НЕСПОДІВАНИЙ АЛІЯНТСЬКИЙ ПРОТИУДАР БІЛЯ ВОНДЖУ. — ВЕЛИКІ ВТРАТИ ВОРОГА.

Токіо, 10. січня. — Вчора знову розгорілися бої здовж фронтової лінії в Кореї, як комуністи почали зосереджувати маси своїх військ на центральному секторі фронту, з виразною метою нового посиленого наступу на відступаючі сили аліянтів. До найзапекліших боїв прийшло вчора головно на південь і на південний захід від залишеного аліянтами без бою міста Вонджу. З фронтових повідомлень виходить, що ворог концентрує свої сили до нового наступу головно на лінії Осан-Суван-Інчон, здовж головного шляху на південь від Сеул. Ворожі сили там оцінюється щонайменше на два корпуси, включно з монгольською кавалерією. Вміжчасі, перші сильні дощі в цьому році вкрили землю і шляхи грязюкою, створюючи дуже неприятливі умовини як для аґресорів, так і для оборонців. Проте, дощі не перешкодили в діях авіяції, що з однаковою силою громила ворожий фронт і запілля. На центральній ділянці фронту один аліянтський батальйон, а за ним інші аліянтські сили в районі Вонджу, під сильним прикриттям артилерії і авіяції, перейшли до протинаступу, — відкидаючи ворога дві милі назад та завдаючи йому величезних втрат. Від самої тільки аліянтської авіяції згинуло около 2,000 ворожих вояків. На інших секторах фронту приходило тільки до обмежених боїв, з участю обмежених сил по обох боках. Загально стверджується, що довго підготовлюваний і сподіваний великий наступ комуно-китайських і північно-корейських сил розвивається далеко повільніше та з далеко меншими успіхами, як цього сподівалося навіть аліянтське командування. В кожному разі маси комуно-китайських військ посуваються на південь далеко повільніше, ніж це робили комуністичні „народно-корейські" армії линулого літа. Рівночасно розвідка стверджує, що комуно-корейські власті забирають тепер до армії масово всіх людей, що тільки можуть носити зброю. Впродовж вчорашнього дня аліянтська авіяція виконала цілий ряд успішних налетів на воєнні об'єкти теж в глибокому запіллі ворога, включно з комуно-корейською столицею — Пйонґянґ.

ПІВДЕННО-СХІДНУ КОРЕЮ ОЧИЩУЄТЬСЯ ВІД ВТІКАЧІВ

Тайґу, Корея, 10. січня. — Корейські власті видали вчора розпорядок, щоби всі втікачі залишили південно-східні корейські області та переселилися на південний захід. Розпорядок не відноситься до родин вояків, поліції та членів уряду. Крім того деяку кількість з великої маси втікачів перед червоними „визвольниками" переселюється на неозначений ближче острів. Всі чоловіки від 17 до 40 року життя мають залишитися для військового вишколу.

МОСКВА ЗАПОВІДАЄ „ЗВІЛЬНЕННЯ" ДАЛЬШИХ АЗІЙСЬКИХ КРАЇН

Москва, 10 січня. — Місцева „Літературная Ґазета" заповідає у вчорашньому виданні — „визволення" дальших азійських країн та прогнання американців, британців і французів з Маляїв, Филипин, Бурми, Індонезії, Індокитаю та Кореї. В редакційній статті заявляється, що не тільки „завтра", але вже й „сьогодні" належить до комунізму та що „всі Трумани, Мек Артури, Маршали і Ечесони є безсильні здержати переможний похід найпередовіших ідей нашого часу, — ідей комунізму".

АМЕРИКА ЗАКЛИКАЄ СВОЇХ ГРОМАДЯН ДО ВИЇЗДУ З ГОНҐ КОНҐУ

Гонґ Конґ, 10. січня. — Генеральний Консулят Злучених Держав в Гонґ Конґ звернувся до всіх голов американських родин в цій азійській британській колонії, закликаючи їх відправити додому свої родини, з огляду на можливість „дальшого погіршення" положення на Далекому Сході. В повідомленні стверджується, що положення „вже погіршилося" та дораджується американським громадянам „обмірковувати серіозно" справу евакуації їх родин в безпечне місце, заки ще функціонує нормальна комунікація. Не подається жадних інших причин цеї рекомендації, яка, по всяких правдоподібностях, була проголошена та сформульована в порозумінні з місцевими британськими властями, як теж в порозумінні з урядом у Вашинґтоні. З державного департаменту додатково поінформовано, що ці „заходи осторожности" відносяться не тільки до Гонґ Конґу, але теж недалекої портуґальської колонії Макао.

КАММОНВЕЛТ ЗА УЧАСТЬ ЧЕРВОНОГО КИТАЮ В ДОГОВОРІ З ЯПОНІЄЮ

Лондон, 10. січня. — Хоча половина країн британської спільноти народів ще досі не визнає комуно-китайського режиму, проте премієри цих країн на вчорашніх нарадах „мовчки погодились" на участь цього режиму в підготовці мирового договору з Японією. В офіціяльному комунікаті з нарад сказано, що премієри погоджуються щодо важливости швидкого підписання договору з Японією всіми країнами, які брали участь у війні на Далекому Сході, отже і Китаєм. В рішенні премієрів Каммонвелту добачується не тільки намагання протидіяти совєтській пропаґанді, але теж і бажання закінчити в Японії одноособову владу ген. Мек Артура, якого там називають теж „ген. Мікадом". Совєтський Союз зі свого боку домагається, щоби мировий договір з Японією приготовили не всі учасники далекосхідної війни, але тільки п'ять великодержав.

В СВІТІ

● Італія і Франція відбудуть в лютому наради в спільних краєвих і міжнародних справах. В нарадах візьмуть участь премієри і міністри закордонних справ обох країн.

● П'ять американських воєнних кораблів заплили з відвідинами до еспанського порту Барсельона. Це перші того роду відвідини від 1936 року.

● Тисячі „виказок невтральности" видала вже західно-німецька „Мирна Ліґа" тим німцям, які зобов'язуються не воювати ані для Сходу ані для Заходу.

● Ірляндський уряд заборонив поширювати в країні відомий американський журнал „Лайф", вважаючи його „часто невідповідним".

● Совєтська преса закидує тепер західним аліянтам, мовляв, вони викручуються та оминають „мирних розмов" зі Совєтами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

МІСІЯ АЙЗЕНГАВЕРА

Тимчасово звільнений зі становища президента Колумбійського Університету, генерал Двайт Д. Айзенгавер, знову натягнув воякський мундир і вибрався захищати від нової небезпеки ту землю, яку він визволяв несповна шість років тому з-під гітлерівського ярма. Прибувши до Парижу, Айзенгавер заявив, що він не прийшов воювати, як це було давніше, а тільки забезпечити мир.

Отже мир, а не війна — це завдання нової місії ген. Айзенгавера, хоч Кремль інтерпретує цю місію в інший спосіб, називаючи Айзенгавера „воєнним палієм". Допомога в обороні Західної Европи є для Сталіна організуванням воєнного походу на Москву. Алеж в країнах Західної Европи ставляться вельми до місії Айзенгавера. Одні добачують у ній рятування західної культури. Одначе є й голоси проти зброєння. Дехто доказує взагалі не зброїтись, бо це може спровокувати Совєтів і вони готові розпочати війну, доки Західна Европа ще слаба. Подібні голоси лунають і в Америці. Кілька днів тому сенатор Роберт А. Тефт, републиканець з Огайо, виразно заявив, що розбудова великої інтернаціональної армії в Европі під проводом Айзенгавера може спричинити совєтську інвазію на західну Европу.

Не знаємо, чи пощастить Айзенгаверові забезпечити мир в Европі, хоч він сам вірить, що це можливе. Ген. Айзенгавер заявив, що він прийшов захищати „землю наших предків", на якій століттями розвивалась і звідки розійшлася по світі культура, яку принесли европейці теж і до Америки. Завданням його буде заставити ті народи, які цю культуру творили, до спільної її оборони. Він твердо вірить, що народи Західної Европи цю культуру боронитимуть, коштом навіть найбільшої посвяти.

Немає сумніву, що коли б Айзенгаверові не вдалося об'єднати країни Західної Европи для цеї цілі, то це мало б фатальні наслідки. Американський нарід вислав до Европи найпопулярнішого там американця, з іменем якого тісно зв'язана велика перемога. Коли б ще й ця особа не змогла заставити західно-европейські країни до зброєння і оборони на великі розміри, тоді піднялися б в Америці куди сильніші голоси ізоляціоністів. Якби ці голоси заважили, Сталін мав би в Европі відвертий шлях для дальших підбоїв. Не маючи надії на допомогу з Америки, можна сумніватися, чи яка країна ставила б совєтській агресії поважніший опір. Але так, як справи стоять на сьогодні, теж і Тефт та йому подібні не є проти допомоги Західній Европі навіть військом. Тефт є тільки проти цього, щоб давати Европі гроші на зброєння, коли вона не хоче зброїтись. Він є за тим, щоб Европа зверталась до Америки в справі мілітарної співпраці та допомоги, а не, щоб Америка накидувалась їй зі своїми пропозиціями. Оборона Европи, підкреслив Тефт, є в першу чергу завданням самої Европи.

Тих пересторог Тефта не можна Західній Европі легковажити. Теперішня поїздка Айзенгавера буде провіркою твердої волі народів Західної Европи в справі опору комуністичній агресії та московському імперіялізмові за всяку ціну. Вислід цеї провірки Айзенгавер представить певно президентові Труманові й сенатському комітетові для закордонних справ і щойно цей звіт, якщо він буде позитивним, зліквідує — як цього можна надіятись — гостроту теперішньої дискусії в справі допомоги обороні Західної Европи.

Святочні підсумки й висновки

Цьогорічні українські Різдвяні свята пройшли під помітним знаком змінених внутрішніх американсько-українських обставин та міжнародного положення. Треба ствердити, що навряд чи українці дістали колинебудь стільки реклями в американському світі, як власне під час тількищо минулих свят. Вже деякий час перед святами наша преса подала численні повідомлення про радіовиступи українських хорів, як і радіопередачу українських Богослужень. В Ню Йорку, в саме навечеря Різдва, між год. 5-6 виступав через міську радіовисильню наді вже справді репрезентативний хор „Думка", в програму якого був включений теж виступ народженої тут оперової співачки Марії Лисогір та новоприбулого піяніста Вишневського. Кожну точку програми попереджували відповідні вияснення, в яких згадувано теж в загальному про український нарід, його культуру та його змагання. В тому самому часі нюарська радіовисильня передала концерт хору „Трембіта" і — як нас запевняють — була готова продовжити програму ще на одну годину, якщоб тільки хор був на це приготований.

Між іншим хочеться пригадати, що для дальшого скріплення таких можливостей, було б побажане, щоби якнайбільша кількість радіослухачів з-поміж громадянства написала дотичним радіовисильням свої завваги, висловлюючи — вдячність за того роду програми та прохаючи їх більше.

Крім радіопередач українських програм, теж деякі телевізійні станції передали репродукцію фільму українських різдвяних звичаїв, накрученого в Манітобі в Канаді. Теж в численних американських газетах появилися довші і коротші замітки про українські різдв'яні звичаї та святкування. Хоча в тому самому часі обходять Різдво за старим стилем теж інші національності, головно росіяни, проте в американському відгомоні українці були під цим оглядом без сумніву на першому місці.

Як йдеться про самі українські святкування, то з власних спостережень та нашвидко зібраних інформацій виходило б, що цього року церкви, як звичайно, були повні, але не, як можна було сподіватися, переповнені. Помітно підноситься теж рівень хорів. Жертвенність була „пересічна". Проповіді в в усіх церквах, як і попередніх років, були навіяні глибоким патріотизмом, щирим співчуттям до тих братів, яким ще й досі не судилось обходити того великого Свята на волі і в мирі, та незламною вірою, що правда, яку приніс на світ народжений Бог, вкінці таки переможе і для українського народу.

Під час Свят між нашими громадянами знову видвигнено проблему доцільности святкувань за старим стилем, тоді як вся країна обходить їх за новим. Видвигалося багато важливих аргументів за і проти, — але це, звичайно, справи не перерішить, як довго вона не буде вирішена авторитетно, головно нашими церковними властями, якщо таке вирішення в теперішніх наших обставинах взагалі можливе. Між іншим, видвигається теж думку, щоби — так сказати б — домашнє і родинне святкування Різдва достосувати до загальних святкувань в країні, очевидно щодо часу, бо всі погоджуються з тим, що наші різдвяні та всі інші звичаї і обряди ми повинні берегти як один з найбільших скарбів. Наводиться багато прикладів та аргументів, що за таким святкуванням промовляли б: загальний святковий настрій, вільний від праці день, діти в школі, сусіди і т. п. Рівночасно видвигається теж думку, що традиційні святкові дні можна б тоді обходити більш суспільно, влаштовуючи по громадах, товариствах і клюбах спільні „просфори", на які були б запрошені теж місцеві американські представники, влаштовуючи всілякі публичні виступи і т. п. Та це проблеми майбутнього і життя напевно розв'яже їх, як розв'язало вже багато подібних.

Між іншим варта згадати, що деякі організації молоді, зокрема Пласт, влаштували собі спільний Свят-вечір так сказати б в повній солідарності з народом на рідних землях, навіть щодо часу, обрахувавши, що святвечірна зірка покажеться в Україні тоді, як у нас ще сонце до полудня підходить.

Знову треба ствердити, що наша Церква та зв'язані з нею звичаї і обряди, це великий скарб нашого народу, який держить нас у вірі та свідомості, а й при життю, незалежно від часу і простору.

За відбудову демократії

Европейський Рух-організація, створена за почином Винстона Черчила, ставить собі завдання, всупереч московській імперіялістичній політиці, об'єднати Европу в союз вільних демократичних держав. Европейський Рух не обмежується тільки країнами, що лежать на захід від Залізної Заслони, але хоче прилучити до Об'єднаної Европи і ті народи, що попали під панування російської комуністичної велико-держави. Для того, щоб наперед готуватися до такого великого завдання, створено в лоні Европейського Руху окрему Секцію Центральної і Східної Европи. В програмі діяльности Секції лежить не тільки підготова майбутнього союзу народів Східної і Центральної Европи на полі господарським, політичним і військовим, але також підготова людей для цеї відповідальної праці, уже тут, на еміграції.

Це завдання декому може здаватися зайвим, непотрібним: мовляв, там, в своїх країнах, після упадку комуністичних режимів, своїх людей „хватить". Нема сумніву, що техніки, інженери різного роду і т. ін. під комуністичними режимами є і будуть. Сам Сталін сказав, що треба берегти людей, які опанували техніку. Як господар береже свою робочу худобу, бо без неї йому приходить біда, так і Сталін цінить „техників" лише як матеріял і знаряддя для здійснення своїх промислових плянів. Навіть письменників назвав совєтський диктатор „інженерами душ".

Як же стоїть справа з політичними „інженерами" демократії під комуністичною диктатурою? Тут ми натикаємось на тяжкі проблеми, які можна вирішити тільки спільною працею вільних демократичних держав з демократичною еміграцією народів, поневолених комунізмом.

Відомо, що демократія найтяжча форма державного устрою. Ще славний політик, що об'єднав Італію, — граф Кавур, сказав, що — „з вийнятковим станом кожний осел може правити державою". Бо коли при диктатурі не треба оглядатися на опозицію ані на кого іншого: що наказав диктатор, і мусять усі робити., то модерна демократія має, як свою передумову, політичну організацію мас. В демократіях державою правлять уповноважені політичних партій.

В якім же стані перебувають демократичні партії під комуністичними режимами? Чи можуть демократи вільно діяти в комуністичних державах? Чи можуть вони виховувати маси в дусі демократії? Ні словом, ні друком не можуть демократи під комуністичним режимом впливати на громадське життя. Вони мусять свої демократичні погляди глибоко в собі ховати і навіть удавати, що вони є сто відсоткові прихильники комуністичного режиму. Ще гірше: комуністична влада опанувала пресу, школи, театр, радіо, і з цих трибун вбиває в голови людности, від малого до старого, що саме комуністичний режим і є „єдина в світі можлива демократія". Можна собі уявити, яка каша утворюється в головах громадян комуністичних держав після тактої комуністичної „політграмоти"!

Тому треба вітати плян Европейського Руху — помогти емігрантам народів, поневолених комунізмом, вишколити на чужині, головним чином серед молоді, майбутніх політичних провідників і організаторів своїх країн. Нема тут нічого фантастичного: політична еміграція в історії многих народів грала визначну ролю. З Біблії знаємо, що, напр., жидівські емігранти, які вернулися з Вавилонського Полону в Палестину, мали рішальний вплив на дальший двохтисячелітній розвиток жидівського народу. В наших часах — емігранти Мацціні і Гарібальді у італійців, Маркс і Енгельс у німців, Міцкевич, Мєрославський, Пілсудський у поляків, Ленін, Плеханов, Троцький — у росіян, Драгоманів, Лев Юркевич у нас — могли так чи інакше впливати на політичне життя в своїх країнах з чужини.

Українська еміграція з честю виконає свою повинність перед Рідним Краєм, коли вишколить серед своєї молоді хоч пару сот відповідальних піячів, що будуть уміти в своїй батьківщині помогти своєму народові розвинути демократичні організації і створити демократичний лад. **М. Д.**

Можливості розвитку корейської війни

Комуно-китайська інтервенція знову змінила образ корейської війни та можливості її дальшого розвитку, хоча її далеко ще не перерішила. Аліянтські війська, що стояли вже на кордонах Манджурії, знову „торгують простір за час" і знову, майже тими самими шляхами відступають на південь, здаючи без бою терен. Незалежно від міжнародних комплікацій в цій справі, завжди добре поінформований „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" передбачує, на підставі фактів досьогоднішньої стратегії, такий можливий дальший розвиток корейської війни:

Об'єднані Нації та їхні сили твердо рішені залишитися в Кореї, виключаючи, щонайменше сьогодні, думку про евакуацію. Як довго аліянти рішені залишитися там, жадна комуністична сила не може їх змусити змінити таке становище, хіба що це було б в плянах їхньої власної стратегії. Так, як сьогодні справи маються, аліянти рішені розпрявлятися там з найкращими і найліпше вишколеними та заправленими в боях комуно-китайськими арміями, що евентуально могли б бути використані до агресії в інших місцях. Америка і О. Н. не бажають собі війни зі Совєтами або з комуністичним Китаєм. Тому вони впускають комуністів на корейський терен. Американська авіяція, швидкі аліянтські дивізії та переважаюча зброя четвертують комуністичні армії. Передбачується дальше скріплення американської авіяції, але не плянується висилки там дальших піхотних дивізій та сухопутних військ. Аліянти будуть вистерігатися всього, що могло б стати причиною поширення війни на інші країни, тому теж не плянується бомбардування комуністичних баз в Манджурії. Американська акція в Об'єднаних Націях в справі засуду Китаю за агресію, подумана головно як передумова відповідного дальшого скріплення блокади китайського континенту та інших господарських санкцій. Передбачується теж можливість збільшеної допомоги проти-комуністичним повстанцям в Китаю.

У зв'язку з такими головними стратегічними напрямними, вважається, що аліянти пошлють в Корею більше зброї і авіяції, але не військ. Не передбачується застосування атомової зброї, хоча з багатьох боків домагаються цього. Тим самим розраховується на довшу війну, щонайменше ще на дальших шість місяців. Теж вважається, що корейська війна, без огляду на її вислід, не вирішить аліянтсько - совєтського конфлікту на Далекому Сході і її щораз більше вважається „далеко-східною Еспанією", з усіми її передвісниками нової світової війни.

Президент в часі кризи

На працю президента Трумана звертають тепер особливу увагу всюди в світі, зокрема на те, як він розв'язує особисті, партійні, національні і міжнародні трудноці. Роля американського президента як провідника великої нації перемінилась на ролю всесвітнього провідника, тобто, на ділі, провідника народів, які змагають до втримання свободи й незалежности. Коли він говорить прилюдно, — мусить мати всі ці справи на думці. Як він догодить прихильникам, — попадає часто під обстріл своїх противників з іншої партії. Як думає про інтереси американських груп, наражує собі нераз заприязнені країни. Догоджуючи союзникам, може, — як дехто каже — спровокувати ворогів до третьої світової війни, до якої ще ні Америка ні волелюбний світ не приготовані.

Оця незвичайна роля припала Труманові припадково. Вийшовши з фармерського оточення, він не мав нагоди змалку приготовлятися до кревних, а ще менше до світових справ. Пізніше він набув досвіду, у своїм стейті, а ще пізніше в сенаті, але надзвичайних спосібностей не виявляв, а був практичним „политиціяном" — як твердять його політичні противники.

Хоч політична карієра Трумана зв'язана з політичною машиною Пендергаста, відомого зі своєї корупції, проте ніхто не може закинути Труманові якоїсь особистої нечесности. Тому про Трумана говорять, що він „дісент мен", по українськи „порядна людина", що в розумінні американців значить дуже багато. Крім того він справді відважний, хоч відвага ця заганяє його нераз у сліпий кут. Підчас пресових конференцій президент зраджує нетерплячість, а це робить кореспондентів несмілими при ставленні питань. На думку кореспондентів президентові Труманові важко дати собі раду з усіми теперішніми труднощами в нації й світі, але чи було б легко навіть генієві?

Тому кореспонденти приходять до висновку, що в теперішньому випадку ціла нація повинна стояти на сторожі інтересів країни і шукати розв'язки солідарною поставою серед небезпеки. Коли є „порядний" чоловік на чолі нації, то це теж важливий актив країни. Солідарність загалу заступає тоді особистий талант провідника. Заважує і рішає тоді талант цілої нації, в силу і перемогу якої немає в американця найменшого сумніву.

ДЮ ПОНТ ЗАФУНДУВАВ 78 СТИПЕНДІЙ В 47 УНІВЕРСИТЕТАХ

Вилмингтон, Дел. — Підприємство Е. І. Дю Понт де Немур інд Ко. призначило $390,400 на наукові стипендії в 47 університетах для таких студентів, що вже покінчили університетські студії й записалися на дальші курси („пострґрадуейт") або осягнули докторат. Фонди на шкільний рік 1951/52 призначені для таких науковців, які хочуть збільшити своє знання через наукові розшуки та досвіди. Перші стипендії призначувала фірма Дю Понт для хеміків, а тепер розширила їх на інші знання. Університети дістануть пересічно по $10,000 на роздачу стипендій, а університет Шікаґо дістане $20,000. Вибором кандидатів займаються самі школи. Придїл для поодиноких кандидатів виносить пересічно по $1,200, але є й по $1,400 та по $3,500, відповідно до знання.

Др. М. Борецький

„НАУКА Й ПОЛІТИКА"

(Виступ д-ра А. Марґоліна)

Понад дві сотні присутніх на доповіді д-ра А. Марґоліна в залі Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, в неділю 10 грудня ц. р. вказують, безперечно, на велике заінтересування самою темою доповіді „Наука й політика", як і особою доповідача.

Маючи перед собою велику, а тим самим і „різноперстну" авдиторію др. Марґолін застосував методу американського академічного викладу, обмежуючись у кількості стверджень, вплітаючи в них багато прикладів. А що ці приклади були взяті переважно з його довголітньої практики як професійного українського політика то тим самим висунув багато матерії для дискусії „з кожним", що в своїй черзі обнизило рівень цієї дискусії.

Аналізуючи виступ д-ра Марґоліна, ми мусимо брати під розгляд не тільки саму матерію докладу, а й його суттєві відповіді й заяви в „дискусії".

Політична проблематика виступу д-ра Марґоліна оперлася на таких тезах:

1) При понятті „політики" др. Марґолін уважає, що тільки на докладному знанні минулого, можна дати релятивно вірну оцінку сучасности, а то й передбачити розвиток майбутности.

2) Ціллю української політики являється здобуття незалежности та закріплення демократичного ладу в Україні. Тільки побудова світу на демократичних основах може забезпечити незалежність України.

З цього цілеспрямовання випливає конечність порозуміння і співпраці усіх українських політичних сил з усіми демократичними рухами інших народів, що змагають до повалення сучасного большевицького тоталітаризму. В цю конечність порозуміння й співпраці включаються й російські демократи.

3) Російськими демократами, на думку доповідача, можна вважати єдино невеличку групу соціялістів, яких очолюють Николаєвський, Абрамович, Чернов, Шварц, Мілюков і інш. На підставі приватних розмов з названими, др. Марґолін твердить, що вони „щирі демократи" та „чесні люди" й з ними дійсно можна й треба переговорювати. Зараз вони, вправді, твердять, що більшість українського народу не бажає незалежности й відокремлення від російської імперії, однаке, не виключають, що й таке можливе. На їхню думку, в цій справі може бути міродайним тільки безпосередній вислів українського народу шляхом плебісциту, евент. під контролем ОН. Комплікації щодо складу населення, а саме — неукраїнського елементу, що наплив в період совєтського режиму, на їхню думку, можна розв'язати переселенням його з України (в рямцях дій ОН), або позбавленням права участи в голосуванні.

Всі інші російські політичні угрупування, а особливо солідаристи з Бердяєвом на чолі, а далі й монархісти, є по своїй суті недемократичні й консеквентно не беруть проблеми незалежности України в рахубу.

Щодо дій Керенського, — др. Марґолін не хотів займати становища.

В суспільно-програмовому аспекті, др. Марґолін, нажаль, не вказав на жадний з існуючих рухів, який він міг би пропонувати за найдоцільніший в українських змаганнях за незалежність і закріплення демократичного ладу в Україні. Підкреслив одначе, що він соціяліст, а з суб'єктивної оцінки російських соціялістів, як щирих демократів, можна висновкувати і припускальні пропозиції щодо програми в українській державі.

Рівнож — було декілька разів підкреслене ствердження, що він „немарксист".

Що ж до діючих українських політичних сил в Україні — дав др. Марґолін оцінку політичного руху довкруги УПА і ген. Т. Чупринки, як демократичного, одначе застеріг, що до того висновку він дійшов на підставі інформацій, не знаючи, чи так воно є в дійсності.

5) Загальну оцінку сучасної української політики дав др. Марґолін вже підбором теми для своєї доповіді, а далі вказуючи, передовсім у своїх прикладах, на конечність всебічного знання справ, які дають матерію для політичних дій. Називаючи конкретно випадки, чи особи, вказав на великі помилки В. Винниченка, а зараз — тут у Америці — на корисну працю проф. Добрянського — і то з тим більшим признанням, — що він України не бачив.

Доповідач скритикував базування сучасного закордонного Державного Центру на легітимності Українського Трудового Конгресу з 1918 р., вказуючи на хибні й недемократичні основи цеї правнополітичної інституції — протиставлюючи їй Установчі Збори.

Оце й головні ствердження виступу. Пабіч них доповідач зачепив ще й декілька менш важних, а що були вони сказані здебільшого в зв'язку з повище сказаними, то ми їх також в такому ж самому порядку і розглянемо.

Дискусія, яку звужено до „подавання запитів і відповідей", не пішла по фаховію, а то й науковій лінії, а обмежилася дійсно тільки до запитів, здебільшого відносно біжучого політичного розвитку подій, та обумовила цим відповіді, що в сумі рівнялося політичному інтерв'ю. Цим фактом мабуть найбільше був здивований сам доповідач, бо між присутніми було багато політичних лідерів різних напрямків, а багато ствердженнь д-ра Марґоліна були дійсно дискусійними, байдуже — чи в напрямі їх опрокинення чи підтвердження.

Поминаючи вже підхід пізнання політичних об'єктів, такі заяви як „соціяліст" та „немарксист" з одного боку та кладення знаку рівности між російськими соціялістами й демократією з другої сторони, або навіть демократичністю чи недемократичністю визвольного руху в Україні в доповіді з прямими й посередніми оцінками, є завжди дискусійні.

І в цьому, на нашу думку, велике недомагання цього наукового засідання УВАН — як спонзора імпрези. Вину треба скласти на предсідника зборів за неспрямування дискусії на відповідні рейки, наслідком чого притрапилось навіть зловживання права слухача на наукових доповідях. А якраз належна дискусія, на тлі фахових і авторитетних ствердженнь доповідача, внесла б певну ясність щодо важливості політично - програмових поглядів та доцільности різних тактично - політичних потягнень під сучасну пору і безперечно, була б корисна для її ідей порозуміння й єдности усіх українських політичних сил.

І коли ми пишемо про цей виступ, то якраз з тією виразною ціллю, щоб ствердження і погляди д-ра Марґоліна піддати поновно серйозній і фаховій дискусії, а далі, щоб познайомити з ними всіх тих, хто не мав нагоди бути присутнім на доповіді, а ними інтересується.

(Далі буде)

Вол. Дорошенко

Герой національної праці

(У 50-річчя смерти О. Кониського)

I

Обставини, в яких довелося жити й працювати О. Кониському

Недавно, бо 12 грудня 1950 року, минуло півсторіччя, як помер визначний український діяч Олександер Кониський. За цілих 50 років на Україні відбулося стільки різних подій, які до кореня змінили її колишнє, таке тихе, майже болотяне життя, стільки інших визначних людей вибилося на його поверхню, що наші сучасники, надто з молодшого покоління, ледви чи й знають що про діячів того далекого часу. Нові вожді заступили їх місце, ставши панами й виразниками дум і чинів молоді, яка частогусто сліпо вірить кожному слову своїх провідників-пророків, між іншим і в оцінці минулого, приймаючи їх осуд на віру, без ніякого сумніву. А пророки з легким серцем, а то і з погордою, скидають „на склад" у комору забуття все те, що колись діялося, й тих, що ці дії творили.

В результаті багато хто з нашої теперішньої молоді не тільки не знають про діяльність і заслуги своїх батьків чи дідів, а навіть не хотять знати, згори засуджуючи цю діяльність, як маловарту, нікчемну або й злочинну.

Допомагають такому ставленню до нашого минулого, давнього й не дуже давнього й ті жахливі, ненормальні обставини нашого національного життя під обухом чужої окупації, особливо на підсовєтській Україні, де вивчення українського минулого вмисне спотворюється в догоду російського імперіялізму. Як колись царське самодержавіє не допускало до широких українських мас правдивого слова про українську бувальщину, намагаючися адміністративними засобами вбити в них усяку національну самосвідомість, щоб якнайскорше їх винародовити, так тепер те саме, тільки в іще ширших розмірах, з іще більшим цинізмом і нічим неприхованою безсоромністю робить червоне большевицьке самодержавіє. Правдивої історії нашого національно-політичного й культурного розвитку на підсовєтській Україні не існує. Про багатьох знаменитих діячів або цілком промовчується, немов їх ніколи й не було, або обкидається їх огидною лайкою.

Куліш, Котомарів, Антонович, Драгоманів, Кониський, Грінченко та інші провідні мужі нашого недавнього минулого, не згадуючи вже за „зрадників" Мазепу, Орлика й Гордієнка, це все, мовляв „буржуї", „февдали", „вороги" українського трудящого народу, що намагалися роз'єднати „братні" народи — українців і москалів. На жаль і за межами СССР наше минуле не знаходило об'єктивного, вдумливого інтерпретатора й частогусто безпардонно обпльовувалося, як неґативне, варте ганьби або в кращому разі — забуття. Різні перекидьки-конвертити, нераз сусідського походження, поставили метою своєї діяльности скидати з п'єдесталу велитнів дум і сподіванок колишнього покоління. Найкращим прикладом цього своєрідного спорту є відношення декого до діяльности М. Драгоманова. За царату, майже до самої революції 1905 р. ім'я Драгоманова було проскрибоване. Ніяких праць за його підписом друкувати не було вільно, навіть суто наукових, на теми фолькльору тощо. Тому свої статті в „Київській Старині" та російських поступових журналах („Вестнік Європи", „Русское Богатство" та ін.) мусів він підписувати різними псевдонімами, бо цензура скоро розшифровувала, хто криється під даним псевдонімом, і статтю не допускала до друку або наказувала вже надруковану вирізувати з журналу. Не вільно було згадувати навіть самого імени Драгоманова. Навіть по смерти Драгоманова в 1895 р. становище російського уряду до великого українського еміґранта не покращало. Ширшу статтю про Драгоманова з нагоди його смерти пера проф. А. Кримського, надруковану в спеціяльному журналі „Етнографіческое Обозрєніє", цензура викинула. Дозволила тільки на коротку згадку. Рівночасно з нагінкою на Драгоманова царського уряду, тровили його й російські та польські революціонери за кордоном, обурені на нього за те, що він викривав їх централізм та шовінізм у відношенні до українського народу.

За Сталіна ім'я Драгоманова проскрибоване так само, як колись за Олександра III. Творів його видавати не вільно, студіювати їх теж не можна — це контрреволюція. Можна тільки лаяти. І дивно, не зважаючи на це, в Західній Україні і на еміґрації знайшлися люди, що почали викидати його з української суспільности, як ворога і навіть шпига(!), безсоромно пеекручуючи його погляди.

Розуміється, як би ми мали свою державу, то справа виглядала б зовсім інакше. Наша Академія Наук або інші наукові установи повизбирували б твори наших будителів, порозкидувані по різних своїх і чужих часописах та видавництвах, здебільшого тепер недоступних для ширшого громадянства, та повидавали б їх із відповідними коментарями й супровідними розвідками або й окремими студіями. Такі видання уможливилили б написання правдивої картини нашого народного розвитку, вірної й нефальшованої історії нашої національно - політичної думки. Але поки панують на українській землі московські окупанти, байдуже якої барви, доти неможливе ніяке правдиве зображення нашого минулого. Тож тим більший обов'язок пригадувати землякам про заслуги наших попередників спадає на нас, що живемо по цей бік залізної заслони, бо щоб не говорили різні наші заїли, свій теперішній розвиток, свої осяги ми завдячуємо — як ні як — таки нашим колишнім діячам.

Треба вже раз нам перестати зачинати історію України від самих себе. Невже справді ми безбатьченки, народ бастард, як колись із пересердя охристив був українців один із новіших наших фірерів, а другий змалював нашу батьківщину як безсоромну повію?!

Українське політичне, громадське й культурне життя проходило в незвичайно для нас несприятливих обставинах, які утруднювали, а часто-густо і задержували його нормальний розвиток. На Наддніпрянщині протягом минулого сторіччя було кілька таких, викликаних урядовими репресіями перерв в українському русі, що їх назвав М. Драгоманів антрактами. Під час цих антрактів завмирало всяке українське життя. Назверх його не видко було — тільки десь там глибоко під землею било джерельце, непомітне для недреманого жандармського ока. Були такі антракти й на Західній Україні. Але в цій мертвій з першого погляду смузі йшла муравлина праця наших нечисленних народолюбців, — справжніх каменярів що клали ці підвалини під будову української держави. Ох, які б ми були бідні без цих героїв тих безпросвітніх буднів, як би далеко стояли ми від нашого національного ідеалу під кожним оглядом! Стоячи тепер на передостанньому вже щаблі національно - політичного розвитку, якому недостає тільки остаточного природного завершення — власної державности, що її вже навіть на хвилину скоштували, ми частогусто згори дивимося на „дрібну" роботу своїх попередників-батьків чи діячів. Але як подивимося на цю роботу з історичної перспективи то мусітимемо просто подивляти, як могли вони працювати так завзято, так самовідречено, не покладаючи рук і не впадаючи в зневіру, серед, здавалося, цілком неможливих, просто безнадійних обставин для якої-небудь української діяльности. Передовсім на Наддніпрянщині, за страшної реакції 80 і 90 років минулого сторіччя, яка нагадувала реакцію доби Миколи I, коли по слову Шевченковому „на всіх язиках все мовчало". Усе, що ще так недавно жило й буяло, пнулося до гори, тепер раптом принишкло, залізши в мишачу дірку. Що робити нам у цих обставинах? — питався дехто з молодших. Це лихо (себто лихоліття царської реакції) треба переспати" — була відповідь одного тодішнього нашого діяча (Павла Житецького). Це значило: Не займайтеся ніякою такою роботою, що викликала б підозру уряду. І більшість наших діячів дійсно поховалася в тиші своїх кабінетів, відійшовши від пекучих проблем живого життя в глибину віків чи в нетри математики чи філологій тощо. Антонович упірнув в археологію, де його не могла прищімлити лапа царського держиморди. Тоді ще ніхто не передбачав, які просто революційні висновки витягне з цих археологічних студій наша націологія!

Теперішня наша молодь, що закоштувала боротьби за власну українську державність на полі бою або в підпіллі, дивується, що „батьки" не бралися до такої боротьби, не організували її, а задовольнялися чисто культурницькою роботою. Не знають наші горячі юнаки, що тоді панувала просто кромішна темінь, серед якої нелегко було вести навіть ту каменярську роботу, що її вели діячі 80 і 90 років. А до того цих діячів можна було почислити на пальцях однієї руки. Значно пізніше, в 1903 році, коли делеґати з цілої України їхали до Полтави на свято відкриття пам'ятника Іванові Котляревському, сказав був один із делеґатів, чи не Б. Грінченко, що якби сталася залізнича катастрофа і знищила тих два чи три вагони в яких вони їхали, то довший час цілком припинився б український національний рух у межах Росії. В 80 і 90 рр. на українському національному полі працювали тільки **одиниці**, що не могли погодитися з гаслом **переспати** й не залізли на славетню українську піч, що її так дотепно висміяв Вол. Самійленко. В сутінках реакції були це вогники, що ледве блимали, а проте від них струмилося свого роду радієве проміння, яке оживляло наші самотні душі. Вже від однієї свідомости, що десь там сидить Ілля Шраг, а там Микола Лисенко, чи Михайло Комаров або пізніше Борис Грінченко, ставало на серці легше. Значить, ще не вмерла наша мати", а то наші вороги вже дуже докучали нам своїми кепкуваннями: „Спускайтеся, мовляв, кумоньки на дно, пропаща ваша справа!"

Та доба реакції Олександра III-го була добою „дрібних діл", непомітної культурницької роботи окремих завзятців не тільки для нас, але й для далеко сильніших від нас москалів. Про цих „культурних одиночок" та про вагу їх діяльности широко розписувалися тодішні поступові російські журнали. Я добре пригадую довжелезні і досить таки нудні статі на цю тему якогось С. Кривенка, мабуть землячка, в народницькому місячнику „Русское Багатство". Що ж уже тоді говорити про нас! І мусіли ці наші культурні „одиночки" кидатися на всі боки, щоб залатати ту чи іншу діру в нашому народному розвитку.

До їх можна віднести все те, що сказав про свою каменярську працю Іван Франко в 1898 р. під час святкування 25 літнього ювілею його письменницької праці. Тяжко працюючи на хліб насущний, знаходили наші подвижники ще час і енергію для національної справи: гуртували земляків, намагаючися збити сяку-таку організацію, що складали для народу популярні книжечки й підручники, писали статті до російських часописів в обороні української справи або інформували про життя земляків у Австро-Угорщині, ввесь час тяжко борячися з жорстокою царською цензурою, збирали етнографічні та інші матеріяли, на терені міського й земського самоврядування захищали справу рідної мови в народному шкільництві, справувидання літератури для народу й інші справи, скрізь і самі стаючи в обороні потреб народної маси й інших штовхаючи до того. А чого не могли перевести в себе вдома, з тим удавалися до сусідньої Галичини й Буковини, друкували в тамошних часописах і видавництвах свої твори — статті, розвідки, книжки, піддержуючи ці видавництва та місцеві установи також і матеріяльно. Розгорніть сторінки тодішніх австрійсько - українських часописів, перегляньте каталоги видавництв — і побачите, який великий вклад внесли туди наддніпрянські автори: П. Куліш, Ів. Нечуй-Левицький, М. Комаров, Б. Грінченко з дружиною та інші.

А найплодовитішим між ними був саме Олександер Кониський, справжній герой праці.

(Продовження буде)

Вісті з Н.Т.Ш.

Наукові зібрання членів

Дня 2. грудня 1950. д-р. В. Січинський прочитав доповідь „Перший друк Євангелії Тяпинського 1562. р.", що має виключне значення для початків українського друкарства. Доповідач відмітив, що цій пам'ятці приділено мало уваги, хоча дуже цінна під оглядом змісту, мови та друкарської форми. Досі не встановлено місця друку цієї книги та походження самого друкаря, але встановлено її дату друку, а саме 1562 рік, що випереджує перші друки в Москві і Львові. Євгелія має різнобіжні тексти в церковнослов'янській та народній мові, що близька до тогочасної живої мови української та білоруської. Крім того, знаменита передмова до Євангелії писана народною мовою. В ній журиться автор, яким був правдоподібно тодішній шляхтич Василь Тяпинський, занедбанням рідного шкільництва та рідної мови, а це може бути й сьогодні актуальним. Доповідач перевів аналізу мистецького оформлення та письма і зробив висновок, що цей друк був підо впливом венецьких друків, які саме тоді поширювалися. При тому друк Тяпинського має свої оригінальні риси в письмі та оформленні сторінок. Друкарські черенки з орнаментальними мотивами поширились згодом в інших українських друках: в Острозі, Панівцях на Поділлі, Крилосі біля Галича, у Луцьку, Львові й Києві. Ця пам'ятка цінна теж як основа до студій над тодішньою літературною мовою України.

В дискувії д-р К. Кисілевський вияснив, чому цій пам'ятці приділено мало уваги в українській філології: а саме тому, що мова її зраджує білоруську основу.

Того самого дня проф. Сітон Гол Університету, д-р Микола Чировський, прочитав доповідь: „До основ будучої економічної структури в Україні". Доповідач зазначив, що сьогодні можна тільки принципіяльно дискутувати на цю тему, беручи до уваги об'єктивну обсервацію різних систем і відкидаючи все непридатне. Економічний індивідуалізм та з другого боку колективізм є сьогодні рушіями господарства. Перший має великі досягнення, але не знає суспільної справедливости. Другий і не дорівнює першому в продуктивності, і не дає запоруки на здійснення суспільної справедливости, хоч має деякі додатні сторінки. Вже від 19. ст. деякі реформатори хотіли компромісу. У 20. ст. найбільшою спробою компромісу був фашистівський господарський лад, але він збанкротував через нехтування основних господарських законів, намагаючися підпорядкувати господарство цілям політичного імперіялізму. Сьогоднішній американський „контрольований" капіталізм виказує соціяльно позитивні переміни, репрезентуючи намагання компромісу.

Доповідач уважає, що соціяльний економічний індивідуалізм міг би послужити як основа економічної структури в Україні. Ця система зберегла б приватну власність, приватну ніціятиву, спадкування, конкуренцію, працю для приватного доходу, суспільний і всенародний підхід до господарських питань, суспільну справедливість, натомість були б відкинені: колективна власність та колективна ініціятива. Це не означало б виключення всяких державних підприємств, монополів, чи пак всякої колективної господарської акції. Де це було б необхідне, там задержалося б, як напр. в ділянці гірництва, залізничого транспорту, авіяції деякої тяжкої промисловости; одначе в більшості господарських ділянок була б збережена приватна власність та ініціятива, що стало б фундаментом збільшення продуктивности, як напр: в ділянці сільського господарства та торгівлі.

Будова такої системи проходила б повільно й обережно. Держава охоронювала б соціяльні інтереси та мала б надзір над конкуренцією і реклямою, а прогресивні податки і гостра постава проти монополів та відповідні закони спиняли б накопичування капіталів.

В живій дискусії д-р М. Чубатий звернув увагу на кооперацію як один із засобів, що стоїть посередині між колективізацією та соціяльним економічним індивідуалізмом; д-р В. Січинський підкреслив потребу дискувії над цією проблемою у ширших розмірах. Кожна нація потребує своєї притаманної господарської системи, що годиться з її психікою, традицією та географічним положенням.

Дня 16. грудня д-р В. Лев мав доповідь на тему: „Українська еміґраційна література в Західній Европі після другої війни". Доповідач начеркнув картину тематики літературних явищ, що створили таборову літературу. Багатство поетичної продукції пов'язане з тим, що еміґрантами були поети з усіх українських земель, а між ними такі, як Клен, Маланюк, Осьмачка, Кравців, Мосендз, Гординський, Лятуринська, Славутич, Стефанович, Барка, Багряний, Курпіта.

З прозаїків підкреслено творчість Самчука, Гумецної, Домонтовича, Чапленка, Косача, Костецького, Багряного, Керницького, Вишневецької, Парфановичевої, Ярославської; з драматургів: Косача, Коваленка, Цурканової, Керницького, Алексевича.

В дискусії В. Чапленко звернув увагу на „Гетсеманський сад" Багряного, д-р Луців висловився дуже здержано про деякі підкреслені величини, В. Романенчук домагався, щоб помістити у нарисі дитячу літературу.

Літературознавча Комісія НТШ у Филаделфії

З ініціятиви Філологічної Секції відновлено життя в цій комісії. На першому зібранні 23. грудня обрано новий провід: В. Радзикевич (голова), д-р М. Тершаковець (заступник), д-р Г. Лужницький (секретар). В Комісії згуртовані всі літературні сили з Филаделфії (14 осіб). Заплановано доповіді та святкування 75-річчя НТШ.

ПОВІТРЯНИЙ ТРАМВАЙ НА ТРИ МИЛІ

Урядовий табор в Ореґоні оприлюднює з о р ганізування найдовшого в світі повітряного трамваю для перевозу подорожних попри збоча гори Мт. Гуд. Підготова до такого трамваю тривала два роки. Минулого тижня зроблено першу успішну пробу підприємства, яке коштувало $750,000. Трамвай може піднятися до висоти 6,000 стіп попри гору, високу на 11,245 стіп і завезти людей до оселі Тімберланд. Вози містять 36 сиджень, а крім того є ще місце на 14 стоячих осіб. Трамвай переїздить три милі повітряного шляху впродовж 20 хвилин.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

НОВІ ІМІГРАНТИ

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету до Ню Йорку дня 12-го січня:

Брайченко-Петренко Леонід; Ходоба Микола; Дядик Тетяна; Дядик Григорій; Дорош Микола; Гінтнер Іван, Євдокія, Олександер, Марія, Лідія; Гірна Евгенія, Гірний Іван; Гірний Володимир; Грезент Григорій, Ніна, Анатолій, Володимир; Ярошенко Іван, Параскевія, Марія, Софія; Касмін Василь, Марія, Ляриса; Корондій Антін; Корондій Віталій; Лукіянченко Григорій; Мілько Терентій, Ганна; Пономаренко Іван, Євдокія, Микола, Людмила; Шевченко Федор; Швайка Артим, Уляна; Скибіцький Олексій, Леокадія, Олександер, Леонід; Туркало Ярослав; Романюк Теодор; Сусідко Евстахій; Добош Петро з дружиною; Дубик Степан, Анастазія; Микитин Марія, Галина, Богдан; Кованко Юрій, Наталія.

ПРАЦЯ

РОЗШУКИ

Пошукую ВАСИЛЯ і КАТЕРИНУ ПТЯК. Мають перебувати десь у Вілкс-Бері або Ашлі, Па. Прошу зголоситися у важній справі до:
PETER D. KATT
65 Sonora Avenue, Iselin, N. J.

МИКОЛА ЛЕХМАН з табору D.P. Міттенвальд, Німеччина, виїхав до Америки. Прошу зголоситися в дуже важній справі:
METELSKYJ OLEKSA
R. F. D. 1, Box 215
Amherst, Mass.

ЕВА ГЕРЧАК, дочка Федя Герчака, зі села Дністрик-Головецький, пов. Турка, пошукує стрийка СТАХА ТИРЧАКА, який виїхав до Америки перед першою світовою війною. Писати на адресу:
EWA (Hyrczak) WIWSIANNYK
95 Van Anolen St., Auburn, N. Y.

Професійні оголошення

ОБЄДНАНІ НАЦІЇ ВІДКРИЛИ ПОШТОВУ СТАНЦІЮ В НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк. — Федеральна поштова система обняла теж і міжнародну Організацію Об'єднаних Націй, відкриваючи окрему станцію при Першій евеню і сорокдругій вулиці в Ню Йорку. Є ще сотна поштова станція в цьому місті. Вона вестиме правильний поштовий „бизнес", як і всі інші станції, одначе буде мати назву „Юнайтед Нейшенс". З нагоди відкриття нової станції перепечатувано листи стампілею: „Дедікейшен — Юнайтед Нейшенс Стейшен — Пост Офіс, Ню Йорк 17, Н. Й."

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляємо всіх членів, що місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в пятницю, 12. січня, в год. 8. ввечорі, в салі Українського Клюбу ім. Драгоманова, 39 Іст 7. вул. Є важні справи до полагодження, тому просимо всіх членів конечно прийти на збори. На річних зборах 30. грудня 1950 вибрано той самий уряд Тов. Зоря на 1951 рік, що був у 1950. Збори Тов. Зоря в 1951 році будуть відбуватись у третю суботу по першім кожного місяця. Нова адреса секретаря: Michael Lyktey, 417 E. 6th St., New York 3, N. Y. — За уряд: І. Єдинак, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 12. січня, в год. 8. ввечорі, в Січовій Салі, 506 — 18 Ave., Newark, N. J. Проситься членів приходити на збори відділу і платити свої вкладки на зборах. На річних зборах вибрано такий уряд: О. Паньків, предс.; Л. Савойка, заступник; Ю. Баранюк, секр.; Й. Стон, заст.; П. Заблоцький, скарб.; В. Гнатик, І. Пасічник і П. Гут, контр. комісія. — За уряд: О. Паньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.; П. Заблоцький, касір.

СТЕППЛЕТОН, Н. Й. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні і надзвичайні збори відбудуться в пятницю, 12. січня, в год. 7:30 ввечорі, в салі укр. гр.-катол. церкви, 35 Варен вул. На цих зборах відбудеться поновний вибір урядників на 1951 рік, як також будуть інші важні справи до полагодження. Просимо всіх членів бути на цих зборах. На зборах будемо принимати нових членів. — Т. Соколовський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 14. січня, зараз по другій Сл. Божій, в церковній салі, 2280 W. 7th St. На річних зборах 25. грудня вибрано такий уряд на 1951: Г. Голубець, предс.; Д. Краіло, заст.; М. Бобечко, секр.; М. Кавка, рек. секр.; В. Жук, кас.; М. Шіян, заст.; В. Форемний, Д. Струш і Д. Місько, контрольори. — За уряд: М. Бобечко, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 220, відбудуться в суботу, 13. січня, в парафіяльній салі, 4952 Полайна вулиця, в годині 7:30 ввечорі. Всі члени обовязково мають явитись на час. Члени, котрі платять цего місяця річну вкладку, а не заплатять, будуть суспендовані; відділ не може платити річних вкладок за жадного члена. На зборах буде багато нових справ до полагодження, тому всі приходіть на збори. На річних зборах минулого місяця вибрано такий уряд: М. Михайлишин, предс.; Г. Гаврилюк, заст.; Е. Блідий, кас.; П. Блідий, рек. секр.; Г. Гарасим, секр., 3111 W. 54th Pl., Chicago 32, Ill.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбудуться в неділю, 14. січня, в Домі Від. У. Н. Союзу, 841 N. Western Ave., в год. 12:30 пополудні. Всі члени й членкиці обовязані прибути, вислухати звітів і вибрати уряд на 1951 рік. — Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Річні збори Бр. Пресв. Тройці, від. 320, відбудуться в неділю, 14. січня, в год. 2. пополудні, в У. Н. Домі, 3101 O'Donnell St. Уряд просить членів явитись в означений час, бо є багато справ до вирішення; буде звіт контр. комісії, вибір нової і вибір делегатів на конв. УНС. — Й. Мармаш, предс.; Г. Шулька, секр.-кас.

ГЛЕСТОНБУРИ, КОНН. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 2-ій пополудні, в церковній салі при Grove St. На денним порядку буде звіт з цілого року старих урядників і вибір нового уряду на біжучий рік, тому просимо всіх членів явитися на час, щоби збори не протягати до пізної ночі. — За уряд: М. Когут, предс.; Д. Качмарик, кас.; С. Кунікевич, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні і річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 13. січня, в год. 7:30 ввечорі, в Вінярського, 482 Мейн вул. — І. Вурнас, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Чергові збори У. Н. Дому, від. 316, відбудуться дня 11. січня, в Тов. Домі, 831 Joseph Ave., в год. 8. ввечорі. Проситься всіх членів і членкиць прибути на означений час. — І. Свереда, гол.; П. Ковтун, кас.; В. Гавриляк, фін. секр.; В. Іванців, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє членкиць, що сходини відділу відбуваються два рази в місяці, а саме: в парафіяльній салі св. О. Николая при Оклей і Райс вул. в другу неділю кожного місяця в год. 1-ій попол., і в Союзовім Домі в третій понеділок кожного місяця від год. 7:30 до 9:30 ввечорі. З огляду на це просимо членів платити членські вкладки і полагоджувати справи в вище означеним часі і місці. — П. Боднарчук, предс.; П. Яворська, кас.; І. Подола, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. січня, точно в год. 1:30 пополудні, в церковній салі при 7th і Carson S. S. Всі члени повинні явитись на збори, бо є важні справи до рішення. Приведіть своїх знайомих та запишіть в члени Союзу. Довгуючих членів напоминаємо вирівняти свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: С. Гриб, предс.; Д. Василюк, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 3-ій попол., в У. Н. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Присутність членів на зборах є обовязкова. Контроля дасть звіт і буде вибір уряду на 1951 рік. Є ще і інші справи до полагодження. — О. Запоточний, Г. Рублевський.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Дм. Вітовського від. 315 У.Н.С. у Филаделфії Па., подає до відома своїм членам, що річні збори відбудуться в неділю, дня 14 січня 1951 о год. 1 після обіду при 847 N. Franklin St. Проситься всіх членів в передусім тих, що платять річно обов'язково явитися і виплатити своню належність. — За управу: І. Чопик, гол., С. Пилюк, скарбник, П. Іваш, секретар.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. січня, точно в год. 1:30 пополудні, в Гром. Домі. Просимо, щоб всі члени прибули на збори, бо є дуже важна справа. Уряд на біжучий рік є: М. Муляр, предс.; М. Іщук, заст.; В. Трач, кас.; В. Новак, секр.; В. Волянський, заст.; Д. Івон і Д. Гринько, контр. книжок; С. Ткач і Й. Момут, контр. хворих. — В. Новак, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. січня, в год. 1-ій пополудні. Просимо довгуючих членів прийти і вирівняти свій залеглий довг, бо інакше будуть суспендовані. Збори будуть відбуватися кожного місяця в першу неділю по десятім, в Укр. Сентралі, 180-86 Бікон вул. Урядники на цей рік є: С. Мриглод, предс.; В. Шереметa, кас.; В. Салабун, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 14. січня, починаючи в 1. год. пополудні в домі Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься всіх членів прийти на збори, на котрих буде звіт контролі і уряду, вибір уряду, а по зборах і виборах буде несподіванка для всіх присутних членів і членкиць. — За уряд: Н. Курко, предс.; І. Потучко, рек. секр.; М. Паранич, фін. секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. січня, в год. 2. пополудні, під ч. 45-47 Гові Еве., Пасейк, Н. Дж. Просимо членів прийти на збори, бо є деякі важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо прийти та вирівняти свої належности. — М. Філь, пр.; В. Пилюх, кас.; Г. Яськів, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 13. січня, в год. 7-ій ввечорі точно, в Укр. Гор. Клюбовій салі, 9120 — 95 Еве. На порядку дня будуть звіти урядників і контр. комісії з річного діловодства, а теж вибір уряду на 1951 рік та інші важні справи до рішення. Годиться пригадати головно нашим членам, щоб більше цікавились Товариством та приходили що місяця на збори, де переведемо деякі зміни. Хто має знайомих, що бажали б вписатися в члени, хай приведе їх на збори, а ми радо впишемо їх. — За уряд: Е. Паращук, предс.; І. Паращук, кас.; В. Воргуль, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 13. січня, в год. 7-ій ввечорі, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс вул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів бути на цих зборах. Уряд на 1951 рік є: І. Жмутин, предс.; М. Куничка, заст.; І. Сорока, кас.; Ю. Сеньович, заст.; А. Хромяк, секр.; Т. Тренич, заст.; В. Мущинка, А. Будай і П. Сорока, контроля. — За уряд: І. Жмутин, предс.; І. Сорока, кас.; А. Хромяк, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарахівщина, від. 275, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 13. січня, в год. 7-ій ввечорі, в церковній салі при Сусекс і Грін вул. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження і буде вибір уряду. — П. Палка, рек. секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. — Бр. св. Юрія, від. 160, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 13. січня, під ч. 145-02 Liberty Ave., Jamaica, N. Y. Обовязком кожного члена явитись на зборах, послухати звіту урядників за минулий рік та вибрати уряд на цей рік. Початок в год. 8-ій ввечорі. — Я. Претика, Т. Білоус, М. К.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. січня, в укр. прав. салі, 675 Савт 19. вул., в год. 7:30 ввечорі. Проситься членів прийти на збори і вирівняти довги. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Тов. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє своїх членів, що на річних зборах 17. грудня 1950 р. вибрано такий уряд: В. Карий, предс.; С. Курівчак, заст.; В. Палідвор, секр.; Т. Пастушак, заст.; В. Влащук, кас.; Н. Когут, заст.; К. Кульґавин і І. Тирчак, опікуни хворих; А. Кругляк, С. Панасюк і Д. Малинин, контрольори. — За уряд: В. Палідвор, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Т-во Зап. Січ, від. 155, подає до відома всім членам, що на річних зборах вибрано такий уряд на рік 1951: І. Будняк, предс.; Д. Гурняк, заст.; І. Макар, касієр; М. Гурняк, заст. кас.; М. Гумер, фін. секр.; Н. Колодій, рекорд. секр.; П. Щуцкий, Д. Федчишин і Осип Ковальський, контрольори; Т. Пізнак, М. Федик і І. Савчак, надзирателі хворих; В. Попаца, хорунжий.. Мітинги будуть відбуватися в другу п'ятницю по кожним першім місяця в галі Народного Дому під ч. 760 Стейт Стріт. Наступні збори відбудуться 12. січня, точно о год. 7-ій ввечорі. Проситься членів прибути на згадані збори, бо буде важна справа до полагодження, якої не можна було покінчити на річних зборах. — За уряд: І. Будняк, предс.; І. Макар, кас.; М. Чумер, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх членкиць, що місячні збори відбудуться в У. Н. Домі, 214-216 Фултон вул. Збори переносимо тиждень скорше, бо на 21. січня справляємо Щедрий Вечер. Новий уряд на рік 1951: Анна Погранична, предс.; Анна Гнатюк, фін. і рек. секр.; Марія Процак, кас.; Анна Сурмай, заст. пр.; Марія Павлишин, заст. секр.; Анастазія Огар, заст. кас.; Марія Полевчак і Віра Діковіцька, контр. комісія; Анна Хороз, і Параська Чечель, надз. хворих; Текля Костишин і Анна Гнатюк, дел. до Центр. Комітету; Текля Костишин, дел. до У. Н. Дому. Просимо приєднувати нових членкиць і дітей до У. Н. Союзу до Сестр. Любов. — За уряд: А. Погранична, предс.; М. Процак, кас.; А. Гнатюк, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Черговий мітинг членів Відділу ч. 312 відбудеться в суботу, дня 13 січня 1951 о год. 8. веч. в церковній галі при при Делмор евню. Проситься певно й точно прибути. — Дибайло — секретар.

ТАМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, матиме збори на 13-го січня в год. 8. точно в українській галі на Проспект вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори та принести зі собою нових кандидатів на членів. — За уряд: Т. Михнів, пр.; М. Шипинка, кас.; Ю. Береза, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє всіх членів, що загальні річні збори відбудуться в суботу, 13. січня, в год. 8. ввечорі, в Гром. Домі при Н. 23-тій і Бравн. Всіх членів проситься прийти на ці збори, щоби довідатися про цілорічну діяльність Тов. Поза тим будуть різні важні справи до вирішення. Залеглі членські вкладки до У. Н. Союзу за 1950 рік мусять бути безумовно вирівнані до цих зборів. — За уряд: А. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; І. Струк, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 14. січня в год. 2. пополудні в домі Лісного. На зборах урядники дадуть звіт з цілого року і буде вибір уряду на 1951 рік. Тож повинністю всіх членів є бути на зборах. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; І. Лісний, секр.

КЕМПБЕЛ, О. — На річним мітингу Сестр. Пресв. Діви Марії, від. 119, 17. грудня 1950 вибрано такий уряд на рік 1951: Марія Омелян, предс.; Павлина Кріль, заст.; Марія Сокіл, кас.; Анна Сорока мол., заст.; Марія Вілан, секр.; Ольга Мамрич, заст.; Кат. Штин і Анна Ціпіна, контрольорки; Кат. Шпак до прапора. — М. Вілан, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 24. грудня 1950 р. помер член 316 відділу УНСоюзу в Рочестер, Н. Й.,

ІВАН КРАПОВСЬКИЙ.

Покійний родився в селі Настачин, повіт Рогатин. До Товариства і УНСоюзу вступив 1923 р. Дожив 57 років. Полишив в смутку жену Гелену, сина Михайла, дочку Явдокію і сестру Марію.

Похорон відбувся 26. грудня 1950. р. з церкви Св. Йосафата при участі родини, членів У. Н. Дому і Братства Св. Николая, котрі відпровадили на вічний спочинок. Поховано на Holy Sepulchrae Cemetery.

В. Й. П.

Василь Іванців, секр.

Дня 25. грудня 1950 року помер по довгій недузі довголітний член Бр. Петра і Павла від. 57 УНСоюзу в Когоєс, Н. Й.,

НОСИФ БІЛИНСЬКИЙ.

Покійний походив з села Клибанівка, повіт Бучач, Західна Україна. Був добрим і примірним громадянином, за що всі любили і поважали. Ніколи не відмовлявся від жертви на українські народні цілі.

Полишив у смутку жену Зофію, 2 сини і 4 дочки і 6 внуків. Всі вони є членами УНСоюзу. Похорон відбувся при великім здвизі народу і трох священиків 28. грудня з української Кат. Церкви на укр. кат. цвинтар св. Петра й Павла, в Когоєс, Н. Й.

Хай земля прибраної Батьківщини буде Йому легкою

В. Й. П.

Гр. Недільський, секр.

ТАРЗАН, ч. 2508. Щасливий кінець.

Стрільна мстивого провідника малп досягла свою ціль і малпочоловік упав безпритомний.

Відзискавши свідомість, Тарзан найшовся в обіймах своєї дорогої дружини. Під ударом в голову його пам'ять повернулася.

Коли Джена відослала свого вірного Тікара до його самиці, вона заговорила до свого чоловіка: „Наша хатина на дереві пропала",

го" відповів Тарзан" і я збудую тобі ще кращий дім".

І так злучена пара мандрувала радісно в пошукуванні за новим місцем на хату.